

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó változások 2022. június 1-től

Az Országgyűlés 2022. május 24-én elfogadta a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről szóló 2022. évi V. törvényt, ennek a törvénynek az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó szabályokat foglaltuk össze, továbbá ismertetjük más jogszabályok egészségügyi ágazatra vonatkozó június 1-jétől hatályos rendelkezéseit is.

Tartalom.

1. A munka törvénykönyve néhány szabályának kizárása az egészségügyi szolgálati jogviszonyban	1
2. Az egészségügyi tevékenységről szóló törvény néhány szabályának kizárása az egészségügyi szolgálati jogviszonyban	1
3. A szolgálati elismerés beültetése az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvénybe	2
4. A munkáltatók meghatározása	3
5. Néhány pontosító rendelkezés	3
6. A kollektív szerződések helyzete	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
7. COVID elleni kötelező oltás az egészségügyi ágazatban a járványügyi készültség után	4
8. Utazási kedvezmény	4

1. A munka törvénykönyve néhány szabályának kizárása az egészségügyi szolgálati jogviszonyban

A felsőoktatási törvényben rögzített klinikai központban foglalkoztatott egészségügyi dolgozókra, az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény hatálya alá nem tartozó egészségügyi szolgáltatónál illetve egyházi jogi személy által foglalkoztatott munkavállalókra nem alkalmazhatók a munka törvénykönyve (2012. évi I. törvény) alábbi szabályai:

- 198. § – 199. § A bedolgozói munkaviszony
- 200. § – 203. § Az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony
- 204. § – 207. § A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony
- 208. § – 2011. § A vezető állású munkavállaló
- 228. § A versenytalalmi megállapodás

2. Az egészségügyi tevékenységről szóló törvény néhány szabályának kizárása az egészségügyi szolgálati jogviszonyban

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény 8. §-a kiegészül egy új bekezdéssel (4a), melynek értelmében megnevezett egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyek (orvos, szakorvos, fogorvos, szakfogorvos, gyógyszerész, szakgyógyszerész, továbbá a Kormány rendeletében meghatározott munkakörben foglalkoztatott, egyéb, nem egészségügyi egyetemi végzettséggel, valamint nem egészségügyi egyetemi végzettséggel és egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítéssel rendelkező egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy) esetében nem alkalmazhatóak az egészségügyi tevékenységről végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény következő szabályai:

- 13/B. § Az ügyeleti díj legkisebb mértéke
- 14. § A készenléti díj mértéke.
- 14/A. § Az egészségügyi dolgozó által önként vállalt többletmunkavégzés
- 14/B. § Az egészségügyi dolgozó és egészségügyben dolgozó éjszakai pótlék délutáni és éjszakai műszakpótléka, a megszakítás nélküli munkavégzésre meghatározott délutáni és éjszakai műszakpótléka.

Több műszakos a munkaidőbeosztás, ha a munkáltató napi üzemelési ideje meghaladja a munkavállaló napi teljes munkaidejét és a munkavállalók időszakonként rendszeresen, egy napon belül egymást váltva végzik azonos tevékenységüket.

14/C. § A bérpótlék számítási alapja a munkavállaló egy órára járó alapbére, ettől eltérő megállapodás nem köthető.

3. A szolgálati elismerés beültetése az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvénybe

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény szolgálati elismerésről szóló 9. §-a új bekezdésekkel – (3)-(9) bekezdések – egészül ki, amelyek beemelik a veszélyhelyzetben megjelent kormányrendeletek szabályait és elősegítik a törvény alkalmazását. Az új bekezdéseket 2022. június 1-jétől kell alkalmazni. Az alábbiakban az egyes bekezdéseket ismertetjük:

(3) bekezdés: a szolgálati elismerés az erre vonatkozó szolgálati idő betöltésének napján esedékes

(4)bekezdés: a szolgálati elismerésre való jogosultság szempontjából egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni a törvény 8. § (9) bekezdés a)-l) pontja, valamint a 8. § (9a) bekezdés c) és e) pontja szerinti jogviszonyban töltött időtartamot, függetlenül attól, hogy az adott jogviszony 2020. november 18. napja előtt vagy azt követően jött létre.

8. § (9) bekezdés a)–l) pontok szerinti elismert jogviszonyok, azaz az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyek illetményének megállapításához elismert jogviszonyok:

- a) az e törvény hatálya alá tartozó munkáltatónál munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony, egészségügyi szolgálati jogviszony
- b) közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) hatálya alá tartozó szervnél eltöltött munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony
- c) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervnél eltöltött munkaviszony, közszolgálati jogviszony
- d) a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.), valamint 2010. július 6. és 2012. február 29. között a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) hatálya alá tartozó szervnél eltöltött munkaviszony, közszolgálati, kormányzati szolgálati, kormánytisztviselői jogviszony
- e) a szolgálati jogviszony
- f) a bíróságnál és ügyészségnél eltöltött szolgálati viszony, munkaviszony
- g) a hivatásos nevelőszülői jogviszony és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony
- h) az e törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a Ktjv., valamint a Kttv. hatálya alá tartozó szervnél eltöltött ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony
- i) az állami vezetői szolgálati jogviszony
- j) a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti honvédelmi alkalmazotti jogviszony,
- k) a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak szolgálati jogviszonyát szabályozó törvény szerinti rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony
- l) a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) hatálya alá tartozó munkáltatónál kormányzati szolgálati jogviszony, politikai szolgálati jogviszony, biztos jogviszony, ösztöndíjas jogviszony, illetve munkaviszony

8. § (9a) bekezdés c) és e) pontja szerint elismert jogviszonyok

c) a hadkötelezettség alapján teljesített sor- vagy tartalékos katonai szolgálat, illetve a polgári szolgálat

e) a PhD-fokozat megszerzése esetén a doktori képzésben töltött idő

(5) bekezdés: a szolgálati elismerésre való jogosultság szempontjából nem vehető figyelembe az az időtartam, ami az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy fizetési fokozatának megállapításakor nem került figyelembevételre

(6) bekezdés: a szolgálati elismerésre való jogosultság megállapításánál figyelembe kell venni, hogy egészségügyi szolgáltatóknak minősülnek az alábbi szolgáltatók is (és amelyekre vonatkoznak az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló szabályok):

- a) a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti felsőoktatási intézmény részeként működő klinikai központ
- b) az egyházi jogi személy fenntartásában vagy tulajdonában álló egészségügyi szolgáltató az ezen egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatott egészségügyi dolgozó vonatkozásában
- c) a többségi vagy kizárólagos állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság.

(7) bekezdés: a szolgálati elismerést az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy részére

- a) a szolgálati elismerésre való jogosultság beálltát követő hónap utolsó napjáig kell kifizetni,
- b) amennyiben az egészségügyi szolgálati jogviszonya a nyugdíjazásra tekintettel szűnik meg, a megszűnés évében esedékessé váló szolgálati elismerést az utolsó munkában töltött napon kell kifizetni.

(8) bekezdés: a szolgálati elismerés több egészségügyi szolgáltatónál fennálló egészségügyi szolgálati jogviszony esetén is csak egy alkalommal illeti meg az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyt.

(9) bekezdés: a szolgálati elismerést az az egészségügyi szolgáltató köteles kifizetni, amelyik szolgáltatóval az érintett személy egészségügyi szolgálati jogviszonya a szolgálati elismerésre való jogosultság beálltának időpontjában fennáll, vagy már hamarabb létrejött (azaz: ha több egészségügyi szolgáltatónál fennálló egészségügyi szolgálati jogviszony esetén is egy alkalommal már megfizették a betöltött idő alapján az adott fokozathoz kapcsolódó szolgálati elismerést).

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény a következő 20. §-sal egészül ki, amely fontos rendelkezéseket tartalmaz a szolgálati elismerés kifizetéséről:

- annak az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személynek, akinek jogviszonya 2021. december 31-én is fennállt, és szolgálati idejét a 2021. december 31-én hatályos szabályok (664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. §-a) alapján állapították meg, az így elismert szolgálati idejét szolgálati elismerésre jogosító szolgálati időként 2022. január 1-jét követően is figyelembe kell venni
- ha az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet alapján 2021. december 31-éig szolgálati elismerésre jogosulttá vált, de az részére még nem került kifizetésre, a szolgálati elismerést 2022. június 30-áig kell kifizetni
- az egészségügyi szolgáltató a fenti fizetési kötelezettség teljesítéséhez felhasználhatja az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 6. § (4) bekezdése alapján részére kifizetett összeget, a kifizetéseket a kormányzati ellenőrzési szerv 2022. szeptember 30-ig ellenőrzi, szabálytalanságok esetén visszatérítendő összeg mértékét és a visszatérítés határidejét az egészségügyért felelős miniszter állapítja meg. A finanszírozó Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) a támogatás kiutalása napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresével terhelt visszatérítendő összeget három egyenlő részletben levonja az egészségügyi szolgáltató részére esedékes havi finanszírozási összegből.

4. A munkáltatók meghatározása

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény 16. § – Értelmező rendelkezések – c) pontja módosul úgy, hogy ebben a jogviszonyban munkáltató az állami fenntartású egészségügyi szolgáltató esetén a törvényben vagy a Kormány rendeletében kijelölt szerv, a nem állami fenntartású egészségügyi szolgáltató esetén az egészségügyi szolgáltató vezetője

5. Néhány pontosító rendelkezés

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény 19.§-ának (1) bekezdése az egészségügyi szolgálati jogviszonyra vonatkozó, és eddig sok félreértésre okot adó szabályt módosult, és amelyek alapján eldönthető, hogy egy adott időpontban melyik jogszabályt (törvényt) kell alkalmazni:

- azoknál az egészségügyi szolgáltatóknál, amelyek a törvény hatálya alá tartoznak és munkavállalóit közalkalmazottként foglalkoztatta, 2021. február 28-ig a közalkalmazottak jogviszonyára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni

- a jogutódlás, illetve néhány körülmény szempontjából fontos szabály, hogy az érintettek (a törvény szerinti egészségügyi szolgáltatók munkavállalói) jogviszonya 2021. március 1-jén az egészségügyi szolgálati munkaszerződésben foglaltak szerint egészségügyi szolgálati jogviszonnyá alakul át
- a jogviszony átalakulásáról és az egészségügyi szolgálati munkaszerződés tartalmáról az érintettet az OKFŐ által előírtak szerint írásban tájékoztatni kell, és az egészségügyi szolgálati munkaszerződést 2021. február 28-ig meg kell kötni, a munkaszerződés rendelkezéseit 2021. március 1-jétől kell alkalmazni.

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény 19.§-ának (8)–(15) bekezdései 2022. június 1-jétől hatályukat veszítik, mivel azok zöme a közalkalmazotti jogviszonyból az egészségügyi szolgálati jogviszonyba történő átlépésről, a szerződéskötés körülményeiről, annak néhány pontjáról, stb. szólt, és így már okafo-gyottá vált.

6. COVID elleni kötelező oltás az egészségügyi ágazatban a járványügyi készültség után

2022. június 15-én megszűnik COVID elleni védőoltás kötelezővé tétele (599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet) következtében az ezt elmulasztók részére elrendelt vagy alkalmazott fizetés nélküli vagy illetmény nélküli sza-badság – hacsak a munkáltató nem döntött másképp. Ugyanis a munkáltató 2022. június 15-ig dönthet arról, hogy fizetés nélküli szabadság nem szűnik meg a járványügyi készültség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet hatályvesztésének napjáig, de legfeljebb a fizetés nélküli szabadság elrendelésétől szá-mított egy évig. Ez utóbbi esetben, ha a munkavállaló felveszi a védőoltást, és ezt megfelelően igazolja, a munkáltató haladéktalanul megszünteti fizetés nélküli szabadságot.

Ha a munkavállaló a védőoltás felvételét nem igazolta a munkáltató által meghatározott módon, vagy nem mutatja be a védőoltás beadhatatlanságáról szóló orvosi szakvéleményt, a munkáltató a munkavállaló munkaviszonyát végkielégítésre való jogosultsága nélkül, felmentéssel, illetve felmondással azonnali hatállyal megszüntetheti, vagy a jogviszony a törvény erejénél fogva megszűnik a járványügyi készültség megszűnésé-nek napjával, vagy a fizetés nélküli szabadság elrendelésétől számítva egy év eltelt.

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről szóló 2022. évi V. törvény a kötelező védőoltásokról a továbbiakban egyes foglalkozási csoportok, szolgálati viszonyok speciális átmeneti szabá-lyait ismerteti, amelyeket itt nem sorolunk fel, az érintettek ebben a törvényben megtalálják azokat.

7. Utazási kedvezmény

Tekintettel arra, hogy koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény rendelkezései – így a veszélyhelyzet ideje alatt az egészségügyi dolgozók és a koronavírus világjárvány elleni védekezésben közreműködő orvos-, egészségtudományi képzésben részt vevő hallgatók közforgalmú személyszállítási uta-zási kedvezményéről szóló 486/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet is – 2022. június 1-jén hatályukat veszítik, ennek következtében e naptól kezdve az egészségügyi dolgozó, valamint az az orvos-, egészségtudományi képzés-ben részt vevő hallgató, aki a koronavírus világjárvány elleni védekezésben közreműködött, nem utazhat in-gyen, menetjegy megvásárlása nélkül .